

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы К.В. Коккову Россей Федерацияны Конституциясыны кюню бла

АЛГЪЫШЛАУУ

Къабарты-Малкъарны хурметли жамауаты Сизни Россей Федерацияны Конституциясыны кюню бла алгышлаймал!

Шёндөгюлю Россейни кыйын тюрленюлерин кезиунде къабыл кёрюлген Баш Закон кыралны суверентетлигин эм жер-жерли бирлигин сакълауда мағаналы болганды, жамаут эм кырал тохташуулу кыралны мурдорларын кючленди, инсанланы эркинликлерин баш кыйматалычына белгилегенди, властын жангыз келечисине халкыны санаганды. Биоплюкде да хангыртылган Конституция кыралны праволу системасыны мурдору, аны тохташуу айнууна, адамланы жашауларын игилендириуге хораланынды.

Бизни борчубузду Баш Законуны сыйли кёрюу эм багъалы, аны положенилары битумиллет мағаналыдыла эм хар инсанны эркинликлерин белгиледила.

Кюч-кварыубузду бириктирип, Конституцияны мурдорларына тазып, биз ёз Къабарты-Малкъарны бла Ата журтубузу итиликлерине деп салынган борчларыбызга жетилгибызга ийнанам.

Барыгызга да саулык-есеник, мамырлык эм отгурулукъ тежеиме.

РФ-ни Конституциясыны кюнине аталган материал 2-чи бетде басмаланады.

Ёсеппе

Юлгюлю юйорлеге – сый, намыс

Альгаракълада Элбрус району администрациясы башчысыны кючлугун толтурган Соталаны Къурман «Семья года-2022» битуроссей конкурсу лауреатларын белгилегенди.

Быйыл аны регион кесегини «Юйор – төрелени сакълаучусу» номинациясында Елмезланы Абдул-Керим бла Земфира хорламга тийишли болгандыла. Жагупланы Адамей бла Мадина уа «Кёп сабийли юйор» номинацияда экинчилик болгандыла. Дагыда «Жаш юйор» номинацияда Голлойланы Солтан бла Алина ююнчю жерге чыккъандыла.

Саулай алып айтханда, Элбрус районда адет-терени кыты сакълаган юлгюлю юйорле кёпдюле. Ала ата-бабадан кыла келген багъасы хазаны сабийлерине да билдиредиле.

Ол кюн район артистери жыр айтып, къонакъланы кёллерин алгандыла. Ызы бла татлы ашаркъладан куралган тепсиге чай ичерге отгурганларында уа киши кетерге ашыккъанды – жашауларыны, жетишмелерини эм келгиз заманга муратларыны юсюнден кызыу ушакъ барганды.

Жамаут палата

Паспортларын кызуанчылы халда алгандыла

Кенгеш

Сёз районлада ток ызланы юзюлюлерни бла байламлы болумну юсюнден баргъанды

КъМР-ни Башчысы Казбек Кокков Зольск муниципал районун администрациясында кырау-оператив кенгеш бардыргъанды. Анда сёз районлада ток ызланы юзюлюлерни бла байламлы болумну юсюнден баргъанды. Сюзюрге республиканы министрстволарыны, «Россети Северный Кавказ» ПАО-ну, муниципалитетлени администрацияларыны Башчысы да къатышхандыла. Аны юсюнден республиканы Башчысы кесини Telegram каналдагы бёлюмюнде билдиргенди.

Кенгешде белгиленгенгиче, бузукълукъланы кетериу ишле кене-жон да бардырылгъандыла. Къошакъ халда къошу республиканы, кесибизни районларыны да кючери хайырландыргъандыла. Битеу да 500-ден аслам адам кючленди бу жумушла бла.

Республиканы Башчысы тийишли буйрукъла бергенди эмда жуапплы служба-ланы бирге мадарла этерге керек болгандарына, саулык сакълау эмда билим берюу учреждениланы ишлерине энци эс бурганды. Жуукъ заманда Зольск эмда Бахсан районланы бир-бир элдерине бла Чемге ток берилип башландырылды.

«Жарсыугъа, хауа болуула игиленириге ушамайдыла. МЧС билдиргенге кере, 13 декабрьге

дери суукъ болгъанлай турлукъу, бузлауукъ да сакъланырыкды. Ток ыла юзюлюрге болукъдула. Тийишли бригадала бузукълукъланы кетериу бла керешленгери тохтамайдыла. Багъалы шухёла, халны ангылабаныгыз кючюн сау болукъду», – деп айтылды билдирюде.

ПАРЛАМЕНТ

Мадарымлы тиширууланы кёллендирип мурат бла

Татьяна Егорова РФ-ни Правительствосунда 2017-2022 жыллада Тиширууланы сейирлерин жалчыту миллет стратегияны жашауда бардыруу жаны бла координация советни кенгешине къатышханды. Аны РФ-ни премьер-министрини орунбасары, советни башчысы Татьяна Голикова бардыргъанды. Ол видеоконференция амал бла кыралгъанды.

Кенгешде «Мени бизнес-араланы болушукълары бла регионлада предприниматель тишируулага себеплик этиу эм аламы ити сыйналары сюзюлгенди. Дагыда 2023-2030 жыллада Тиширууланы сейирлерни жаны бла миллет стратегияны биринчи бёлюмине тийишлукъла сакълау, федерал эм регион власть органдарыны жер-жерли самоуправленины, жамаут биригиулени, илмуну эм башхаланы араларында байламлыкъланы жалчыту мурат бла кыралгъанды.

Анда Стратегияны жашауда бардырууну сыйналары сюзюлгенди, аны тамгалуу мадарларына кыралды, тиширууланы сейирлерин сакълау жаны бла кырал политикада мағаналы жумушла белгиленедиле.

РФ-ни Правительствосунда Координация совет а Тиширууланы сейирлерни жаны бла миллет стратегияны жашауда бардыргъанда, федерал эм регион власть органдарыны жер-жерли самоуправленины, жамаут биригиулени, илмуну эм башхаланы араларында байламлыкъланы жалчыту мурат бла кыралгъанды.

Анда Стратегияны жашауда бардырууну сыйналары сюзюлгенди, аны тамгалуу мадарларына кыралды, тиширууланы сейирлерин сакълау жаны бла кырал политикада мағаналы жумушла белгиленедиле.

РФ-ни Правительствосунда Координация совет а Тиширууланы сейирлерни жаны бла миллет стратегияны жашауда бардыргъанда, федерал эм регион власть органдарыны жер-жерли самоуправленины, жамаут биригиулени, илмуну эм башхаланы араларында байламлыкъланы жалчыту мурат бла кыралгъанды.

Иги хапар

Кюзюк арпагъа тийишли патент берилгенди

Россей Федерацияны министрствосуну «Россей Федерацияны селекция жетишмелени сыйнау эмда сакълау жаны бла кырал комиссиясы» федерал кырал бюджет учрежденисы «Балкарский 61» деген кюзюк арпагъа селекция жетишмече патент бергенди. Аны иелери – «РАН-ни Къабарты-Малкъар илму арасы» федерал илму ара» эмда «Мирзено П.П.Лукьянчук» патент арасы» федерал кырал бюджет учреждениланыла.

Авторлары уа быладыла: Бёзюпланы Алаудинни жашы Магомед, Веретельникова Наталия Александровна, Кузнецова Тамара Евгеньевна, Малкъондуланы Алини жашы Хамит, Малкъондуланы Хамитни кызы Аминат, Шестеренко Владимир Владимирович, Серкин Николай Викторович, Шамурзаев Рустам Ильясович.

Патент селекция жетишмелени сакълау кырал рестринде эсепге быйыл 14 декабрьде алынганды.

ЖЫЙЫЛУУ

Толтурулукъ борчла излемлеге кёре тюрлендириледиле

Адамланы тозургъан юйлене кёчюру, жоланы тапкычы, спотт бла корешелени эмда кыйын жашау болумлага тошелени ондурюу эм башха жумушла бла байламлы бегимлени бла буйрукъланы проектлерин сюзюлгенди КъМР-ни Правительствосуну кезилуу кенгешинде. Аны ишин Правительство Председатели Мусулканы Алиев бардыргъанды.

Тай тийердеде экологияны институту юч жылны хакъсы хайырландырылды. Жарым мобилизацияны чеклеринде аскерде кыулукъ этерге чакъырылган инсанны ортакъда республиканы иелигинде болган молкю бар эсе, ол аны юсюнден келишимни тазир телемей тохтатырга тура элден энтта да бир буйрукъ берилгенди.

федерал бюджетден къошакъ халда 46,4 миллион сом бёлюнгени бла байламлыды. Саулык сакълау министрлини кыулукъланы толтуруган Марат Кармов КъМР-ни саулык сакълауу анытнуу жаны бла программасына кыалпал тюрленюле кийирлигин билдиргенди. Айтыхана кере, ол федерал бюджетден субсидияла алынуу юсюнден келишим кырау хысап ала этиледи. Ол ача къагъанакъланы аслам халда тинтуу ишлеге кыралтылды. Дагыда медицина реабилитацияны, санатор-курорт ишени, информацийлы технологияланы анытнуу эмда саулык сакълау бёлюмде жумушлагъа да.

Программаны финанслау бла байламлы кесеге да тийишдириледи. Анга кере быйылгъа бёлюнген аханы бир кесеге Къыйын болумлы медицина арасына жиберилди. Ол а Харсон областына командировкага баргъанлага къоратыллыкды. Дагыда аскерге къоратылгъанлыны саулыкларын тинтуу жумушлагъа 335 миң сом бёлюнорюкю.

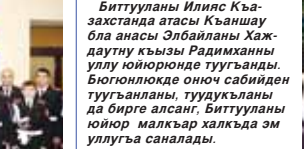
Марат Кармов Къабарты-Малкъарда жашагъанлага 2022-2024 жыллада хакъсы медицина болушукълары берюу кырал гавантияны программасына тюрленюле кийирлигин да туура этгенди. Анга кере бу программаны дефицити 291 миллион сомга азайтылганды. Борчул халда медицина страхование этиу программга кере этилген кыранча уа 39 миллион сомга кёбейгенди. Дагыда медицина болушукълары эмда финанс къоранчаны ёлчмелерин мадарлары тюрлендиргенди.

Ахыры 2-чи бетдеди.

2 бет

Къадар

Къайда да буорулган жумушну шарайыпсыз тамамлаганды

3 бет

Хайырлы дерсле

Юйретиле

Хайырлы дерсле

4 бет

Хайырлы дерсле

Белгилеу

Баш мағанасы – инсанланы эркинликлерин жалчытыуду

Россейде 12 декабрьде кыраланы баш законуну – Конституциясыны кюно – белгилениди. РФ-ни хор инсанны да башчылыкка алып жашаган документе быыл 29 жыл толды. Емюрюни олоди жуа Россейни Конституциясы беш кере алышынганда.

ТАРЫХЫ

Россейде биринчи Конституция 1906 жылда Николай патчаны заманында чыгарылганда. Алай совет кырал токташдырылганы бла ол да алышынды. 1918 жылы документ «Битеу власть советлеге» деген чакыруу бла жорютолгонди. Болсада биринчи совет Конституцияны тарыхы узак болмаганды. 1924 жылда СССР кыралганы бла байланы баш закон жаныдан кырал кюрюге тошгонди. ЦИК-ни президиуму июльну биринчи ийх кюнонде баш законун кюнон белгилеу юсонден бегимди да чыгарганды.

Аны ызындагы Конституция тарыхы «сталинди документ» деп белгиледи. Ол 1936 жылда 5 декабрьде кырал кюрюгенди. Байрам да ол кюнонге кюрюлгонди, кеси да солун кюнонге салынганды. Бу документ эмюрю узакды – ол 40 жылы ичинде кыралны мурдоу болганды.

Кезиуу закон 1977 жылда 7 октябрьде СССР-ни Баш советини кезиунде алга бардырылган сессиясында кырал кюрюлгонди. Атында да айтылган социализмни Конституциясы деп атаганды. Байрам да 7 октябрьде кюрюлгонди эмда СССР чачылгынычы солун кюн болганды.

1990 жылда 12 июньда РФ-ни халкы референдумдарыны сездинде кырал суверенитетин юсон-

ден Декларация кырал белгилениди эмда кыралны Конституциясын алышчы кереклисин юсонден оюду да чыгарылганды. Аны хазырау жаны бла улуу иш бардырылганда. 1990-1993 жылдада торлю торлю политика эм жамауат кыуула 20 торлю документ жарашдырганды. Аладан экиси сайлангандыла, хорлаган а «президент» проект этгенди. Кыралны ол кезиунде башчысы Борис Ельцин Конституцияны битеурсей референдум кезиунде союнону юсонден Узакгыз кырал салганды.

КЪОЛ КЕТОРЮУ

Айыруулагыз 58 миллион адам кыташкандыла – кыралда къол кетюрге эркинликлери болганлы жартысы. Аладан 32,9 миллион баш законун кырал кюрюгенди, 23,4 миллион а анга кырау болгандыла.

Алай бла РФ-ни биринчи Конституциясы 1993 жылда 25 декабрьде официалный халда басмалангандан сора кюноне киргенди. Документ эки бөлүмдөн, 9 главанда эмда 137 статьядан куралганды. Аны 134-чи статьясында тиийшлилик, тозетиуле кыралны башчысы, Федерал Жыйылынуу палаталарыны келечилери, правительство, субъектлени законла чыгарыуу органдары эмда сенаторлары эмда депутатларыны кыуулары кюрютозюрге болукчула.

Конституция ишлеген кезиунде анга битеу да бирге 20 тозетиу кийрилгенди. Биринчиси уа 1993 жылда аны 65-чи статьясында этилгенди. Ала Ингушетия эмда Шимал Осетия-Алания республикалары атлары торленгенлерди бла байланы эдиле. Магьаналы тозетиуле уа кыралны башчысыны эмда Кырал

Думаны депутатларыны полномочиаларын кейбитуу бла байламылдыла. 81-чи эм 96-чы статьялагла ол жаны бла тозетиуле 2008 жылда 30 декабрьде кийрилгенди.

2020 ЖЫЛ

2020 жылда 15 январьда РФ-ни Президент Владимир Путин Федерал жыйылыгуза Посланиясында Россейни Конституциясын тозетиуге кереклисин айткан эди. Беш кюнонда Кырал Думгага ол жаны бла законун проектин кюрюткенди. Кыралны баш законуну 42 статьясында 206 тозетиу хазырланганды.

Анда Россейли законлары халкыла аралы органлагыз башчылык этгенди тор токташдырылганды. Президент, Федерал жыйылынуу палаталарыны, Конституцияны эм Баш судлени полномочиалары да тозетилгенди. Торлениуле да битеу халда къол кетюрге кезиунде сюзюлгенди. Айыруучуланы тизмесине 109 миллиондан аслам адам кийрилгенди, къол кетюруге уа 74,1 миллион кыташканды – 67,9 проценти. Инсанлары асламы (77 проценти) Конституцияга торлениуле ыразылыклары бирдилгенди. 4 июльда жангыртылган Конституция басмаланганды эмда кюноне киргенди.

Энтга магьаналы торлениуле уа 4 октябрьде этилгенди: Доңец эм Луганск халк республикалары, Запорожье эм Херсон областлары Россейге къошууну юсонден кылашканды. Алай кюрюлгөн, ала кыралны субъектлени тизмесине кийрилгенди.

ТОЗЕТИУЛЕ

Кыралны баш документти бла бирге субъектле да кесерини Конституциялары тозетиуле кийрилгенди. РФ-ни

Парламента да республиканы баш законуну торлениуле ич окуулууда сюзюк кырал кюрюгенди.

Бу магьаналы иш хазыралынуу бардырылганды. Спикер Татьяна Грогановы бирүруге бла Парламентада КъМР-ни Конституциясына тозетиуле хазырау жаны бла ишчи къууум куралганды. Анга депутатла, КъМР-ни Башчысыны бла Правительствоу Админстрациясыны, прокуратураны, РФ-ни Юстиция министрствосуну КъМР-де Управленийисны, Баш эм Конституциялы судлени, Жамауат палатаны, КъМР-де Адамны эркинликтери жаны бла уполномоченныйни аппараттарыны, РФ-ни Юстиция жамауат биргиуленди, жер-жерли власть органдары кыуулыкчылары да къошулгандыла. Алары арасында юристле, кырал эм муниципал ишсе синаулары болгон адамла да болгандыла.

Ишчи къууум жумушлары ачык халда бардырганды. Битеу да бирге уа документе 70 эсертиу этилген эди. Битеу сюзюлген сора КъМР-ни Конституциясына 40 тозетиу хазырланганды. Анда республикада власть органдары ишлерин кыуурун бир-бир соруулары белгиленгенди, ала политика системаны айкынтыр, инсанланы конституция эркинликлерин жалчытыр мурад бла кийрилгенди. деп анылаткан эди Парламент палатары жыйылыуунда Заководстволем эм жер-жерли самоуправленийны соруулары жаны бла комитетини башчысы Борис Мальбахов.

Алай бла законпроектени 70-чи статьясында тозетиуле Россей Федерация бла Кыбарты-Малклар бирге тамамлаган жумушлары белгиленгенди. Дагы

нда КъМР-ни Башчысына кандидатла излемле кыталынгандыла. КъМР-ни Конституциясына 79-чу статьясында бу кыуулыкча кандидат РФ-де хазырагы кереклиси токташдырылганды. РФ-ни Конституциясына кандидат субъектти торлениуле власть органдары бла келишдирилмейди. Ала бирге КъМР-ни Парламента полиномочиаларына КъМР-ни Конституциясыны аныгылау жумушда къошулганды. КъМР-ни Башчысына эм Парламента полиномочиалары шарт токташдырылгандыла.

СЕЙР ШАРТЛА

РФ-ни Конституциясы эки кере гьаршда болганды: 1999 жылда «Мир» станцияда эмда 2005 жылда МКС-де. Эки кезиунде бирге къошул, документ гьаршда 329 кюнон турганды. Дагыда сейр шарт – баш законда тыш кыралны селге жокудула, битеу аныгылаула орус тилде жазылыдыла. Москвада Кремльде президент библиотекада Конституция саклананды. Бу кырал тышы кырал кыууулыгы, кыралны башчысы кыууулузун киргенди халкыны алында ант берди.

Конституцияны кюнон белгилеуу терелери да куралгандыла. Аны чекерде Кремльде РФ-ни Башчысы кырал саугаланы берди. Субъектледе уа торлю-торлю праволу жыйылуула, тозетиуле бардырылдыла, дагыда кыралны жангы инсанлары паспортла беруи иги терге айланганды.

ТИКАЛНЫ ФАТИМА

хазыралганды.

Ахыры.

Аллы 1-чи бетеди.

«Бийик жетишимлени спортун эмда резервни хазырау системаны аныгытуу» программаны жалчытыуду торлениуле болуугун спорт министр Ислам Хасанов билдиргенди. Ол дагыда спортну олимпиадалы болмаган, паралимпиадалы эмда сурдлимпийдалы торлениуле Россей Федерациясына кирген спортчулары эмда алары тренерлени тизмеси жарашдырылганыны, алагы ача теленириги юсонден айтканды.

Наркотикте эмда адамны шашдырган затланы законсу сатыу-алуу неда жорютуу бла кюрешуге кезиуу программаны борчулары толурак токташдырылдыла. Дагыда правогыз 17-токтологияны хайрылангы этилген булукчулары профилактикасына 2023-2025 жыллары ичинде 1,5 миллион кырал кюрюлгөн кеси да ретли кавк жокжылгыныча жораланганды, дегенди ол.

Сюзюу

Эллилени жарсытхан соруулагыз кьарарыкыдыла

Орта кюн Акъ-Сууну мектебинде элли ветеран советини жыйылуу болганды. Аны советни тамамасы Османпаны Хыса бардырганды. Тошбешууле урушун, урушуну ветеранларына, сакталгага, кьарысузлагыз медицина, юридикчески жаны бла хаксыз болушук этерге онгла болганлары белгиленгенди. «Эле ол къууууладан адамланы токташдырыгыз кереклиси эм алагыз болушук излерге», дегенди Осман уулу.

Анда дагыда бир кьаруу сорууга кьаралганды, ол санда эле музей кьууру жаны бла да. Акъ-Суу кьуууулан андан кеп белгили адам чыккынды, аланы араларында кьарал кьууулуучула, жазуучула, артистле, урушуну урушуну да жигитлери, белгили спортчула да бардыла.

Тюбешуу

Аланы ишлери кьыйматлыды

КъМР-ни Мальбахов атлы кьарал миллет библиотекасында «Жюз бетли юбилей. Кыбарты-Малклары кьууулуунда бла айнуунда кытапханаланы магьаналары» деген ат бла республикалы конференция этгенди. Аны кытапхананы илму-методика эм инновация жаны бла бөлүмю КъМР-ни Юр-жыйылында атал хазыралганды. Бу ишле Нальчикни Меччланы КъМР-ни Бекмурза Пачев атлы кытапханасы эм КъМР-ни муниципал райоллариндан библиотекалары баш специалисттери кьыташкандыла.

Къонакчаланы алларынды алгыш сөз бла Миллет библиотеканы башчысыны орунбасары, КъМР-ни маданиятыны сыйлы ишчиси Александра Арзанчук селешгенди. Ол библиотекала не заманда да республиканы айнууну уллу къошумчулык этгенлерин, жамауатда болган жарысуулан кетериуге кьачан да тир кыташы жакларын белгилегенди. Халкыны тарыхын саклаула бла байкылганды кьыйнылары уллуду.

Ызы бла библиотеканы сыйлы шөхү Сафарби Бейтуганов селешгенди. Ол жыйылгангага жорюгендинде ыразылыкчы биринден ишле улуу жетишимле болганды, аны шартыды. Аны сепели сиизи аруу кылыкчы койретген ала-аналарыгыгыз сау болуугу дегерге сомон. Кесигиз борчула сала, аланы толтурууга юйренигиз. Тамбла республикабызны, кьууулыбызны да алга эптир опискыз», дегенди. Тошбешуу бирге суратта тошбуу бла бошалганды.

«Россети» компаниягыга 8-900-220-0-220 номерге селешип билдиргиз. МУРАТЛАНЫ М.

лау министрствосу алагыз кьырау жарашдырганды. Аны юсонден министр Асанпаны Алим айтканды. Ол дагыда кьыйын жашау болуугага тошогенни эмда кьолларында болган чачдыруу затланы неда саууланы кеси ыраулыкчылары бла кьыралгыз бергенени ондурууну юсонден апарлаганды.

Наркотикте эмда адамны шашдырган затланы законсу сатыу-алуу неда жорютуу бла кюрешуге кезиуу программаны борчулары толурак токташдырылдыла. Дагыда правогыз 17-токтологияны хайрылангы этилген булукчулары профилактикасына 2023-2025 жыллары ичинде 1,5 миллион кырал кюрюлгөн кеси да ретли кавк жокжылгыныча жораланганды, дегенди ол.

УБАШЛАНЫ Мурат.

Шөвченок айтканды. Коммунал фатралада жашагьанланы жангы юйле бла жалчытууга неда алай фатрала болгон жашау журтланы реконструкциясыне деп муниципалитеттеге субсидияла берилгени кьурулуш эмда ЖКЖ министр Алим Бербеков билдиргенди. Быйыл эмда келер жыл 42 юйорю ондурууга дейдиле. Тиийли ишлеге 52,5 миллион сом керек болукчуду.

Министр дагыда жамауат тиьерлени тапкандыруу эмда жашилдениуу конкурсула хорлаган онеки муниципалитетте битеу да беш миллион сом юлешиниргин билдиргенди. Бу эршиу быйыл бардырылганды, кеси да ретли кавк жокжылгыныча жораланганды, дегенди ол.

ЛЕЙЛУУ улу Х.

баш жанында кьабырстан

Жамауат палата

Паспортларын кьууанчлы халда алгьандыла

Россейни эм даражалы кьарал байрамларынды бири Конституцияны кюноду. Ол кюн республиканы Жамауат палатасында жаш адамлагыз кьууанчлы халда паспортларын беруи огуруу терге айланганды.

Окууучулагыз эм магьаналы документтер палатаны башчысы Россейни эл мюлюкюну сыйлы кьууулуучусу Хазратали Бердов, аны орунбасары, регионну Парламентини юч чакырылууну депутаты Людмила Федченко, МБД-ни республикада маданияты жаны бла управленийисны тамактасыны орунбасары полицияны полковниги Аслан Каранашев, ветеранлары «Аскер кьарындашлык» битеу кьарал жамауат организациалары регионда бөлүкюмю толтуруучу комитетини башчысы Владимир Абанок бергенди.

Жыйылынуу палатаны консультанты Төпеланы Асият бардырганды. Россейни гимни эшитилгенден

сора кьууанчлы иш да башланганды. Паспортларын онжети адам алгьандыла, ол санда Кужорпаны Самира, Фрилананы Илар, Хуболпаны Алам, Камила Кажарова, Дамир Мурзаканов, Аслан Вороков эм башчала.

– Бююн кеп магьаналы кюно – сиз Россейни инсанлары, деметили кьыра-

жыйылганды Ала журтну сөөргө, анга кертичи болууга чакырылганды. Россейни инсан болуу, эркинликте бергендин тышында, жууаплыкты да салады. Тууган жерин суймекшига а, эм алгьа, аны жашарына кьыйын салууду, кюрешүүдө», деп кьыташканды ол.

Аслан Каранашев а бек биринчи ата-аналарга ыспас этгенди: «Сиз паспортларыгызын Жамауат палатада алгьаныгыз окуууда неда бир башка жерледе жетишимли болганды, аны шартыды. Аны сепели сиизи аруу кылыкчы койретген ала-аналарыгыгыз сау болуугу дегерге сомон. Кесигиз борчула сала, аланы толтурууга юйренигиз. Тамбла республикабызны, кьууулыбызны да алга эптир опискыз», дегенди. Тошбешуу бирге суратта тошбуу бла бошалганды.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфья.

Людмила Федченко да

сыйлы билгиз. Алай этгенгиз кьадада не да ий болукчуду. Окутуугуз, бир кесек замандан республикабызда неда кьыраулыбызда хайрыга урунуп жатышымызсыз. Мен сизге уллу жетишимле тежеиме, насылы болуугуз», дегенди Хазратали Бердов, жаш адамланы алгышлай. Людмила Федченко да

Чурумла терк кетерилгенди

Суукуланы хатасында жер-жерледе ток ызла кюлол, электрокюн бла жалчытуу бузулганы юсонден билдирген эдик алгарактада. «Россети Шимал Кавказ» компания Кыбарты-Малкларда бөлүкюмде айткандына кере, ремонт кезиунде энергетик кюлол тоштон 800 чаклы ызын къошкандыла. Иш кечекю демей барганды. Шөндө окуяны жыйырма төрт биргадада 138 адам кьармашады, ала хазыралында болган техниканы саны уа 58-ге жетгенди.

Айткандарына кере, республикада бу кьыйын табийгат болуулары хатасында токуу 36 мин чаклы инсан кылганды. Алтыны декабрьни эрттенгенине энергетик эле аланы 60 проценти электрокюн бла жангандан жалчыты башлагандыла, экинчи кюноге уа кеп къыймай бары да къошкандыла сөтлөгө.

Белгилисини, бу чурумла дагы суукулга эмда желле келтиргенди. Кыр току ызлагыз буза жабышды, аны юсонде жангыдан кьар да къошулуп ауурлык этгенди. аны хатасында кеп жерледе чыбыкыла юзюлгенди. Ким биледи, алай да болуучу болмак эди, алай жел да урул хата салганды эт энергетика объектеге. Кылай-алай болса да, компанияны специалисттери иги кьармашкандыла. Алагыз кьонону региондадан коллегалары да болушукызга жеткен эдиле. Бары да къолдан келгени аямай ишлеп, болууну узакгызга созмай тозетгенди. Энди да, хар неда бошалганды деп тынчый кьалмай, кюно халына, энергетика объектеге да то-

таусуз сакь болганлай турдыла.

«Россети» компаниягыга 8-900-220-0-220 номерге селешип билдиргиз. МУРАТЛАНЫ М.

эм журналист болууна кьылай къошумчулык эттенини юсонден апарлаганды.

Илму-методика эм библиотекалы инновация жаны бла бөлүкюмю таматасы, маданиятыны сыйлы ишчиси Шарифа Шарифа, конференцияны баш темасын ачыктай, библиотекала республиканы тарыхында не магьаналы туткандары юсонден билдирю этгенди. Кыбарты-Малклар тарых чөлмөгө кере алект-төрелери эм маданияты бла уа байды, деп чертенди.

Андан сора библиотеканы, учреждениеларыны ишлерин ачыктай, докладла этгенди. Сөз ючюн, Меччланы КъМР атлы жаш телью библиотеканы келечиси Ирина Подгорная өсөп келген тельюде кытапхангага сейрини

«КъМР-ни библиотекасыны дунясында ким кимди» деген проектинде кытапхананы юсонден да кимле ишлегендери, ала кесерини борчларын кьылай тамамлай келгенлери ачыклаганды. Миллет эм краеведине литератураны бөлүмю уа бу жыйылууга «Жаша эм жашна мени Кыбарты-Малкларым» эм «Республиканы теңгешлери» деген кытап керекчени жарашкыла болмак. «Эс бөлөгөз, сьыну» деген кьөрмөндө уа кьонакыла муниципал кьуууулары ара библиотекалары торлю-торлю жылда жарашдырган методика пособияла бла шагьарейленгенди.

ХОПАМХАНЛАНЫ Алина.

